

Næringspolitisk plattform 2025–2028

Innhold

Rammebetingelser	4
Olje og gass	4
Energi	5
Norsk industri i global konkurranse	6
Styrk næringsmiddelindustrien	8
Reiseliv	8
Forsvarsindustrien	8
Økt arbeidsinkludering	9
Effektiv transport	10
Bedre arbeidsforhold	11
Kunstig intelligens	11
Resirkulering og avfallshåndtering	11
Europa: Rammebetingelser og rettferdig konkurranse	12
Statlig eierskap og finanspolitikk	12

Rammebetingelser

Forbundet Styrke arbeider for å sikre de rammebetingelsene som er nødvendige for å opprettholde Norges konkurranseevne og fremme bærekraftig verdiskaping. Vi legger stor vekt på å skape gode rammevilkår for alle våre bransjer.

Olje og gass

Olje- og gassindustrien sysselsetter direkte og indirekte 205.000 mennesker og er den mest lønnsomme næringen i Norge. Den bidrar til norsk økonomi, energitilførsel, sikkerhet og geopolitikk. Selv om flest arbeidsplasser er på Vestlandet, er sysselsettingseffektene avgjørende for mange små kommuner. Olje- og gassvirksomhet er i så måte hjørnestensvirksomhet for mange småkommuner.

Forbundet Styrke er opptatt av å opprettholde norsk sokkels konkurranseevne slik at Norge forblir et attraktivt investeringsområde for norsk og internasjonal olje- og gassindustri inkludert leverandørbedrifter og maritim næring.

Det må føres en forvaltningspolitikk som har bærekraftig ressursutnyttelse av sokkelen i fokus. En sterk og langsiktig letopolitikk på norsk sokkel er avgjørende for å kunne skaffe tilgjengelig energi i vår del av verden. Uten produksjon fra nye felt vil vår mulighet til å levere være raskt fallende. Det er derfor avgjørende at olje- og gassnæringen sikres tilgang på nye felt og at vi opprettholder leteaktivitet. Forbundet Styrke vil jobbe for å fremme rammevilkår og forskning som bidrar til å realisere tidskriske utbygginger og forlenge utvinning fra eksisterende felt. Det skal være lett tilgjengelige utvinningstillatelser i modne olje- og gassfelter eller områder hvor det er kjent at det er ressurser, men hvor det fortsatt kan være usikkerhet rundt utvinningsteknologi, økonomi eller andre forhold. Forbundet Styrke vil heller ikke i denne sammenheng akseptere svekkelser av sikkerhetsnivået på norsk sokkel.

Forbundet Styrke mener det er fullt mulig å nå verdens klimamål og samtidig ha høy verdiskaping fra norsk sokkel. Petroleumsindustrien skal gjøre sin del av jobben for at verden når målet om netto nullutslipp i midten av dette århundret. Utslippene skal reduseres samtidig som vi skal produsere energi i Norge til Europa og opprettholde verdiskaping, arbeidsplasser og inntekter til velferdsstaten. Forbundet Styrke vil utvikle og ikke avvike olje- og gassnæringen.

Markedskreftene krever verdikjeder med mindre utslipp. Utslippskutt er viktig for næringen for å redusere klimaavtrykket og dermed forbli et attraktivt investeringsområde med høy lønnsomhet.

Utslippskuttene kreves for å opprettholde konkurranseevnen i et verdenssamfunn som krever lavere utslipp. Forbundet Styrke støtter opp om tiltak som bidrar til å opprettholde næringen og arbeidsplassene, herunder elektrifisering, utvikling av havvind og storskalaproduksjon av hydrogen og ammoniakk, på slik måte at tiltakene også vil komme innbyggerne og landbasert industri til gode. Elektrifisering er avgjørende frem mot 2030 for å realisere målene om reduksjon i klimagassutslipp fra sokkelen, samtidig jobbes det med andre løsninger for å redusere utslipp fra olje og gassproduksjon.

Oljeindustrien påtar seg massive investeringer for å kutte utslipp som igjen fremskynder nye teknologier. Kompetanse og teknologi fra olje- og gassnæringen tas for eksempel i bruk i utvikling av grønne energiløsninger, i fiskeoppdrett og helse. Bransjemessige endringer og bruk av ny teknologi må komme samfunnet til gode og sørge for verdiskaping i og sysselsetting i Norge. For våre petroleumsforedlende landanlegg er det viktig at norske myndigheter jobber for like rammebetingelser som konkurrentene har.

Energi

Forbundet Styrke er den største fagforeningen i den kraftforedlende industrien. Våre medlemmer og bedriftene de jobber i er sterkt påvirket av høye kraftpriser. Norge trenger mer energi, raskt. Alle virksomhetene våre medlemmer arbeider i er avhengig av energi til gunstige og forutsigbare priser. Det vil alltid være en viktig hovedoppgave for Forbundet Styrke å sikre nok og billig energi til norsk industri og verdiskaping. Vannkraften har gitt Norge et nærmest utslippsfritt og svært fleksibelt kraftsystem og verdens reneste industrier. Dette naturgitte fortrinnet gir oss et svært godt utgangspunkt på veien mot fremtidens null-utslippssamfunn.

Kraftoverskudd og lave kraftpriser har vært Norges viktigste konkurransefortrinn. Forbundet Styrke krever en politikk som sikrer at våre naturgitte forutsetninger videreføres som et viktig konkurransefortrinn for norsk industri og verdiskaping. Forbundet Styrke mener at norsk kraft skal brukes til industriell verdiskaping og arbeidsplasser i Norge samt lave og forutsigbare strømpriser for befolkningen og næringslivet. I de senere årene har industrien erfart stor variasjon i kraftprisene og at prisen på nettleie har økt betraktelig. Industrien i Norge er i ferd med å miste et viktig konkurransefortrinn sammenliknet med andre internasjonale konkurrenter i et globalt perspektiv.

Vannmagasinene må holdes på et nivå som bidrar til at målene for energipolitikken nås. Særlig viktig er kraftbalanse, rimelige priser og energisikkerhet.

Forbundet Styrke advarte mot byggingen av de to siste utenlandsforbindelsene til Tyskland og Storbritannia. Vi fikk gjennomslag for å stoppe den private North Connect-kabelen til Storbritannia. Høye europeiske priser på gass, CO2 og kraft driver opp prisnivået på kraft i Norge. Det er viktig at planene rundt å skifte ut Skagerrak 1 og 2 blir håndtert i henhold til norske interesser. Forbundet Styrke sier nei til erstatning av Skagerrak 1 og Skagerrak 2 når levetida går ut.

Et godt utbygd transmisjonsnett samt geografisk spredning av kraften muliggjør lokalisering av ny industri i store deler av landet. I dag utgjør tapet i strømmettet opp mot 10% av norsk kraftproduksjon. Det er stort behov for å bygge ut og koble sammen transmisjonsnettet. Det er viktig med nærhet mellom produksjon og forbruk. Klima- og energiomstilling, elektrifisering, innfasing av ny teknologi og nye industrielle satsinger øker behovet for kapasitet og utvikling av strømmettet. Her er det store regionale forskjeller i kapasitet. I tillegg vil det kreve tilrettelegging for ny energiinfrastruktur for å realisere havvind, hydrogen og elektrisk mobilitet. Fornyelse og utvikling av strømmettet må ikke føre til store økninger i nettleien for private forbrukere. Dette er viktig for å ivareta aksepten for det grønne skiftet.

Den globale datasenterindustrien vokser kraftig. Også i Norge har vi sett en økning i etableringen av datasentre de siste ti årene. Etableringen av større datasentre krever store mengder strøm. Hvor mye energi som går til dette formålet totalt i regionene og landet, må sees i sammenheng før en eventuell begrenset utbygging. Selv relativt få antall nye anlegg får store konsekvenser for det norske strømforbruket. Det skal gjøres vurderinger av sysselsettingseffekt og ringvirkninger før fordeling av energi til slike etableringer. Forbundet Styrke mener at det skal være forbud mot utvinning av kryptovaluta i Norge.

Vannkraften vil også i fremtiden være ryggraden i det norske kraftsystemet. Vannkraftens fleksibilitet vil samtidig muliggjøre innfasing av store mengder ny kraft fra eksempelvis vind og sol. Det må legges til rette for videreutvikling av fornybarnæringen gjennom nyetablering, oppgradering, videreutvikling og fornyelse av vannkraften og andre energiformer. Forbundet Styrke skal arbeide for at det skal bygges ut nye vassdrag og at det bygges ut vannkraft i Norge.

Fordeler ved vindkraft på land er globale og nasjonale, mens ulempene i stor grad er lokale. Ved utbygging av vindkraft på land er det viktig at kommuner og lokale interessegrupper involveres grundig når vindkraft-utbygging planlegges, for å unngå lokale konflikter. Interesseområder kan handle om å verdsette verdien av inngrepsfrie naturområder, områder med sårbare og truede arter og naturtyper eller friluftslivsområder og reiseliv. Kraft er en samfunnskritisk ressurs og Forbundet Styrke mener det må derfor stilles krav til å gjennomføre konsekvensutredning før vedtak gjøres.

Det er avgjørende å få på plass ordninger som sikrer kommunesektoren kompensasjon samt en større del av verdiskapingen. Et skatte- og avgiftssystem som innbefatter grunnrentebeskatning med klar lokal forankring, er et helt nødvendig bidrag for å gjenskape nødvendig legitimitet rundt vindkraft på land. Det norske fellesskapet må ha mye større eierinteresser i vindkraftselskapene.

En vellykket industriell satsing på havvind i Norge vil sikre at teknologi og kompetanse som er bygget opp rundt olje- og gassnæringen, fornybarnæringen og maritim sektor kan videreutvikles. Dette kan danne grunnlag for verdiskaping og arbeidsplasser for kommende generasjoner. Norge bør ha ambisiøse mål om å bygge ut betydelige mengder havvind de neste tiårene. Forbundet Styrke mener at havvindutbyggingen skal komme norsk industri til gode.

Norge har et stort potensial innen storskala produksjon av hydrogen og ammoniakk for klimaomstilling av egen industri- og transportsektor og til eksport. Mulighetene for grønt og blått hydrogen må utnyttes og her er utvikling av infrastruktur avgjørende. Hydrogen fremstilt fra naturgass med CO₂ fangst- og lagring i industriell skala vil med stor sannsynlighet være den viktigste delen av løsningen innen klimavennlig verdiskaping de første tiårene. Dette gjelder særlig i sektorer som er vanskelig å dekarbonisere. Dette gir grunnlag for at Norge kan være med på å utvikle og levere hydrogenframstilling som Europa vil trenge i årene fremover, både innenfor blått og grønt hydrogen.

For å nå klimamålene er oppskalering av CO₂-fangst og -lagring (CCS) helt avgjørende. CCS er ifølge FNs klimapanel og det Internasjonale Energibyrået et avgjørende tiltak for å redusere de globale utslippene fra industri og kraftproduksjon. Norge ligger i front i verden i utvikling av CCS-løsninger. Vi har svært gode forutsetninger for å ta markedsandeler i hele verdikjeden fra fangstteknologi til transport-, bruk- og lagringsløsninger. Fangst og lagring av CO₂ gir store industrielle muligheter for norske bedrifter. Utviklingen av Langskip og Northern Lights vil være et solid fundament for å videreutvikle denne næringen for Forbundet Styrkes medlemmer i alle deler av verdikjeden.

Norge trenger mer kraft og vi trenger også å ta i bruk flere nye energikilder. Derfor mener Styrke det må ses på muligheten som kjernekraft kan gi oss i fremtiden. Kjernekraft er viktig for energiproduksjonen i Europa og forbundet mener at kjernekraft må utredes. Før en eventuell utbygging av kjernekraft i Norge blir aktuell, er det en rekke problemstillinger som må avklares først. Dette inkluderer problemstillinger rundt temaer som kostnad, eierskap, avfall, sikkerhet og regulering.

Norsk industri i global konkurranse

Med et nytt regime i USA blir våre internasjonale relasjoner enda viktigere. Norge er et lite land med en åpen økonomi som fort kommer i skvis mellom stormaktenes rivalisering. Vi må være pådrivere i internasjonal politikk for å unngå handelskrig og nye tollmurer. Vi må derfor styrke vårt forhold til vår desidert viktigste handelspartner EU. Handelen med EU er regulert gjennom EØS-avtalen. Avtalen gir oss forutsigbare vilkår for vår handel med EU og har tjent oss godt økonomisk.

Prosessindustrien produserer kritiske materialer og produkter vi omgir oss med i hverdagen. Dette er en forutsetning for å bygge og opprettholde samfunnet. Produktene inngår i komplekse, globale verdikjeder før de kommer fram til forbrukerne. Det er viktig å videreutvikle prosessindustrien ved å ytterligere redusere produktenes karbonintensitet og å bidra til digitalisering og spesialisering.

Forbundet Styrke er for utvinning og foredling av mineraler og metaller både på land og på havbunnen.

Ferdigvareindustrien har i stor grad manglet nasjonale virkemidler og satsinger. Denne industrien har hatt stor betydning for Norge i flere hundre år. (De typiske ferdigvarebedriftene finnes innenfor bransjer som møbel, tekstil, klær, glass, trevarer, porselen, belysning, grafisk, trykking, metallvare, støperi, elektronikk og programvare, plast og byggevarer). Norge trenger økt eksport fra flere sektorer om velferdsnivået skal opprettholdes. Dette er industri med internasjonale merkevarer og eksportsuksesser og er bedrifter med lavt klima- og miljøfotavtrykk. Samarbeidsprosjektet «Velg norsk design» er et viktig bidrag og godt eksempel på hva Forbundet Styrke vil det skal gjøres mer av.

Sjømatnæringen og leverandørindustrien er viktig i en rekke kystsamfunn. Norske sjømatprodukter og teknologi er etterspurt over hele verden. I næringen har vi over tid sett tendenser til at bearbeidingsgraden går ned og dermed eksporterer vi ikke bare fiskekjøttet, men også verdifullt restråstoff til relativt lave priser. Muligheten til bearbeiding av råstoff og forutsigbare rammebetingelser for å kunne drive fiskeindustri i Norge er derfor en grunnleggende forutsetning for å lykkes med å styrke denne industrien. Restråstoff må tas vare på og gi grunnlag for ytterligere verdiskapning.

Handelen med EU er preget av at sjømat ligger utenfor EØS-avtalen. Norsk sjømatnæring er svært eksportorientert og møter daglig en tøff global konkurranse. Geopolitikk har ført til at sjømatnæringen tidvis har mistet svært viktige markeder. Handel med sjømat møter i tillegg til tollbarrierer mange tekniske handelshindringer blant annet i form av veterinære krav. I økende grad ser vi at store land og handelsblokker inngår frihandelsavtaler med EU som kan svekke den norske næringens posisjon. Forbundet Styrke vil arbeide for at tollbarrierer for sjømat bygges ned.

Norge har kunnskapsmiljøer i verdensklasse innen medisinsk forskning, legemiddel- og vaksineproduksjon, livsvitenskap og industrielle prosesser. Landet har en konkurransedyktig helseindustri. Norge har kapital og andre fortrinn som kan brukes for å konkurrere i det internasjonale markedet for vaksiner og andre legemidler. Virkemidlene er mest utviklet og omfattende i teknologi- og produktviklingsfasen og minst i skalerings- og ekspansjonsfasen. I tillegg er kommersialisering i hjemmemarkedet fremdeles en utfordring. En av de aller viktigste forutsetningene for å kunne utvikle internasjonalt konkurransedyktig helseindustri er å kunne drive frem innovative løsninger i samarbeid med og gjennom leveranser til det norske helsevesenet.

Forbundet Styrke vil være en pådriver for å få etablert en trepartsarena for vaksine- og råstoffproduksjon i Norge. Det er stadig mangel på livsviktige medisiner, og selvforsyningsgraden må økes.

Tidligere har flere av de farmasøytiske bedriftene i Norge vært beredskapsbedrifter, dette er med å forplikte dem til å opprettholde produksjon og leveranser under kriser som pandemier, krig eller forsyningssvikt. Forbundet Styrke skal være pådriver for at beredskapsavtaler med staten skal på plass igjen.

Styrk næringsmiddelindustrien

Næringsmiddelindustrien er Norges største fastlandsindustri. Den bidrar til mange tusen arbeidsplasser i hele landet, men først og fremst sørger den for trygg og god mat produsert i Norge. Denne industrien må

sikres gode rammevilkår også i fremtida.

Matsikkerhet er viktigere enn noen gang. Pandemien og krigen i Ukraina viser hvor sårbare vi er i kritesituasjoner. Derfor er også matsikkerhet og forsyningslinjer en viktig del av Totalberedskapsmeldingen som ble lagt frem av regjeringen. All matproduksjon også sjømat må regnes med som en viktig ressurs for matsikkerheten i Norge.

Det er viktig at landbruksoppgjørene sørger for at industrien får norske råvarer til en konkurransedyktig pris, slik at man reduserer behovet for import. Staten og fylkeskommunene må bidra til at vi har tilstrekkelig med faglærte arbeidstakere innen næringen og det må satses på matfagene i de videregående skolene. Automatiseringen i industrien er økende og nødvendig. Derfor må de satses intensivt for å sikre kvalifisert arbeidskraft med relevant teknisk kompetanse til industrien. Det må også settes av ressurser til etter og videreutdanning til de som allerede jobber i industrien.

En utfordring for matindustrien i Norge er kjedemakten som utøves av de tre store dagligvarekjedene. De kontrollerer hele dagligvarehandelen, grossistledet, i all hovedsak distribusjonsledet og eier i tillegg en rekke produksjonsbedrifter. Denne maktkonsentrasjonen er uheldig både for forbrukerne og arbeidstakere i næringsmiddelindustrien. De tre store dagligvarekjedene overtar stadig nye områder av verdikjeden. Styrke støtter regjeringens arbeid for å forhindre misbruk av dominerende posisjon i dagligvaremarkedet. Dette arbeidet må styrkes ytterligere ved at Dagligvaretilsynet og Konkurransetilsynet får et tydeligere og forsterket mandat, og tilført tilstrekkelig midler, slik at de kan intensivere arbeidet med overvåking og tilsyn av dette markedet.

Reiseliv

Reiseliv er en av Norges største eksportnæringer. Reiselivsnæringen bidrar gjennom inntekter fra turisme, både nasjonalt og internasjonalt, betydelig til norsk økonomi. I distriktsområder der andre næringer gjerne er mindre til stede, bidrar reiselivsnæringen til arbeidsplasser, og spiller dermed en viktig rolle i å opprettholde og utvikle både levende lokalsamfunn og attraktive reisemål.

Reiselivsnæringen vil ha en viktig rolle i stedsutviklingen, og bidrar flere steder til at det investeres i infrastruktur og at kulturminner bevares.

Forsvarsindustrien

En mer uforutsigbar verden skaper behov for økt satsing på forsvarsindustrien. Den russiske fullskalainvasjonen av Ukraina har det sikkerhetspolitiske bildet i Europa endret seg dramatisk. Norsk forsvarsindustri er en fundamental del av det norske totalforsvaret, sikkerhets- og beredskapshensyn er avgjørende for at Forsvaret bidrar til høy selvforsyningsgrad av forsvarsmateriell i Norge.

Det må være forutsigbare rammer for hvordan innkjøpene fra Forsvaret skal foregå. Norge skal

opprettholde teknologiske fortrinn og yte bidrag til den forsvarsteknologiske og industrielle basen, da må staten vise vilje til å ta risiko på langsiktig forskning og kontrakter, samt opprettholde sitt deleierskap i sektoren. Det statlige eierskapet i forsvarsindustrien er en avgjørende sikkerhetsfaktor.

Det må sikres langsiktige strategiske kontrakter mellom staten og forsvarsindustrien. Industrien må sikres nok og kvalifisert arbeidskraft. Flere av våre bedrifter produserer råvarer av stor strategisk betydning, for eksempel aluminium og grafitt. Forbundet skal jobbe for at norske bedrifter sikres den riktige kompetansen

og muligheten til å lage og utvikle et bedre forsvar. Det betyr å sikre norsk produksjon av kritiske komponenter innenfor elektronikk og å sikre trygg og forutsigbar tilgang på innsatsfaktorer som komponenter til forsvarsindustrien. Det er også viktig å sikre kraftleveranse til forsvarsindustrien. Det må legges til rette for at norsk forsvarsindustri får de tillatelser som trengs for å ruste opp og ekspandere produksjonslinjer slik at de kan i større grad ivareta sikkerheten både i Norge og resten av Europa.

Avtaler om industrisamarbeid og gjenkjøp ved større forsvarsanskaffelser er et viktig næringspolitisk verktøy for å sikre en konkurransedyktig og høyteknologisk norsk forsvarsindustri. Ved inngåelse av strategiske viktige forsvarsavtaler skal Norge arbeide for at det inngås strategiske gjenkjøpsavtaler.

Handlingsrommet i EØS-avtalen for å kunne ha langsiktige strategiske kontrakter må utnyttes. Forbundet Styrke støtter opprustning av Forsvaret i tråd med våre internasjonale forpliktelser gjennom NATO.

Økt arbeidsinkludering

Det er behov for en helhetlig arbeidsmarkedspolitikk som skaper trygghet og forutsigbarhet og som har særlig fokus på å få unge inn i arbeid. Forbundet Styrke arbeider for et mer inkluderende arbeidsliv der flere får muligheten til å delta, uavhengig av helse, funksjonsevne eller livssituasjon. Derfor mener Forbundet Styrke at de som har nedsatt arbeidsevne må få arbeide i den stillingsbrøk som helsen tillater i et utviklende og meningsfylt arbeid.

Ansatte i vekst-, arbeids- og inkluderingsbedrifter må fortsette det viktige arbeidet med kartlegging, veiledning og samarbeid med andre bedrifter for å få mennesker inn i arbeidslivet. Disse arbeids- og inkluderingsbedriftene må styrkes og flere forhåndsgodkjente tiltaksplasser er nødvendig for å få flere avklart mot arbeidslivet eller en utdanning.

Forbundet Styrke ønsker at arbeids- og inkluderings tiltak ikke settes ut på anbud. Anbudsutsetting gir uforutsigbare rammer både for deltakere som er innsøkt fra NAV, og de ansatte i arbeids og inkluderingsbedriftene. Anbudsutsetting i bransjen fører til usikkerhet for brukerne, lave lønninger og usikre arbeidsforhold for de ordinært ansatte og redusert mulighet for bedriftene til å drive planmessig og langsiktig kompetanseutvikling.

Det må jobbes systematisk med å få nok tiltaksplasser over hele landet slik at den enkelte ikke blir stående lenge i venteliste for å få kartlagt egen arbeidsevne og komme seg videre. I dag er situasjonen slik at flere arbeids og inkluderingsbedrifter har lange ventelister for blant annet innsøkte på varig tilrettelagt arbeid (VTA). Det må opprettes flere statlige VTA-plasser.

Samtidig må tiltak som allerede er konkurranseutsatt, reguleres bedre. Det må stilles tydelige krav til kvalitet, kompetanse og sosialt ansvar. I dag vektlegges pris for sterkt, noe som svekker både faglighet og arbeidsforhold. Det må være kvalitet – ikke laveste pris – som avgjør hvem som får drive tiltakene. Forbundet Styrke mener at Arbeidsmiljølovens regler for virksomhetsoverdragelse skal gjelde ved tap av anbud.

Nedtrekk i allerede inngåtte avtaler må unngås eller bedriftene må kompenseres.

Stabile og langsiktige avtaler er nødvendig for å sikre trygge arbeidsplasser og et godt tilbud til deltakerne. Arbeidsinkludering lykkes best når tiltak får virke over tid, med tillit og forutsigbarhet. I tillegg må eierne av bedriftene – kommuner og fylkeskommuner – ta større ansvar og bruke sine bedrifter mer aktivt som verktøy for inkludering og kvalifisering.

Forbundet Styrke skal arbeide for at det etableres flere og bedre støtteordninger som gjør det enklere for industribedrifter å ta inn personer som står utenfor arbeidslivet. Forbundet skal jobbe politisk for målrettede tilskuddsordninger og forsøksprosjekter i industrien. Forbundet skal påvirke myndigheter og partene i arbeidslivet til å utvikle tryggere rammevilkår for bedrifter som tar inn personer med svak tilknytning til arbeidslivet. Det skal samarbeides med medlemsbedrifter om å utvide ordninger for praksisplasser og opplæring gjennom utradisjonelle kanaler. Forbundet Styrke vil engasjere seg i å styrke kompetansen til faddere og instruktører, slik at medlemsbedrifter står bedre rustet til å inkludere flere inn i arbeidslivet.

Effektiv transport

Veinettet har stor betydning for å knytte sammen landsdeler, redusere transportkostnader og muliggjøre mobilitet i forbindelse med arbeid og fritid. Det er forventet at transportbehovet på vei vil øke betraktelig. Det er behov for å bygge ut og fornye infrastrukturen og ruste opp veinettet både i distriktene og i sentrale strøk. Det må bygges ut ladeplasser til tyngre kjøretøyer, da disse ofte krever en annen infrastruktur enn ladeplasser for personbiler.

For lavt vedlikeholds nivå over mange år har ført til stort forfall i infrastrukturen. Det er nå nødvendig å ta igjen etterslepet. Ved oppgradering av veinettet må næringslivets behov og trafiksikkerhet få forrang. Det må satses særlig på veier som er viktig for industrien. Vedlikehold, oppgradering og skred- og flomsikring av veinettet er viktig for å få til en mest mulig effektiv gods- og persontransport. Arbeidstakernes rettigheter må bedres gjennom flere døgnhvileplasser og et aktivt arbeid mot sosial dumping. Organisering av samferdselssektoren er viktig. Nye Veier A/S må implementeres i Statens vegvesen slik at Norge sikres god statlig styring med riksveiene. Det vil sikre kostnadseffektiv drift og en ansvarlig aktør for samfunnssikkerhet og beredskap på veiene.

For å hindre fragmentering av ansvaret og en mer komplisert reisehverdag for den enkelte og industrien, er Forbundet Styrke mot privatisering av persontrafikk, drift og vedlikehold på jernbanen. Forbundet Styrke vil ha en sterk statlig styring av jernbanesektoren.

Forbundet Styrke mener også jernbanen må moderniseres med fokus på miljøvennlig, effektiv og rask gods- og persontrafikk mellom de store byene. En slik modernisering må ha som mål om å tilby et raskt og effektivt togtilbud, og nærhet til togstasjon, for flest mulig innbyggere i Norge.

Jernbanen er en viktig del i infrastrukturen for norsk næringsliv og er blitt mer viktig i forhold til Norges beredskaps- og sikkerhets politikk.

Nettverket av lufthavner, små som store, må ivaretas. I store deler av landet er veinettet slik at kun fly er et alternativ når bedrifter skal ha inn spesialkompetanse, varer og tjenester. Småflyplassene er også kritiske for vår sikkerhet gjennom luftambulansetjenesten.

Bedre arbeidsforhold

Renholdsbransjen, hotell- og restaurantbransjen samt vask- og renseribransjen sørger for livsnødvendig hygiene på alt fra oljeplattformer til hoteller, eldresentre og sykehus. Forbundet Styrke har gjennom flere år hatt en storstilt satsing overfor de ansatte innen vaskeri og renseribransjen i Norge. Vi skal videreføre jobben for enda bedre lønns- og arbeidsvilkår og ivaretagelse av våre lavtlønnede yrkesgrupper. Vi skal jobbe for å motvirke bruken av uønsket deltid, midlertidige ansettelse, vikarer og innleide og arbeide for faste ansettelse. Vi skal jobbe for en trygg og god arbeidshverdag, kompetanseheving og at flere får fagutdanning og dermed også bedre lønn. Det er viktig å arbeide for bedre arbeidsvilkår og ivaretagelse av våre lavtlønnede

yrkesgrupper innenfor bransjer som renhold, vaskeri, hotell og arbeid- og inkludering.

Industrivern er en viktig del av beredskapen både i industrien og lokalmiljøet. For at industrivernet skal fungere etter hensikten trengs det en styrking av denne tjenesten. Forbundet Styrke vil jobbe for at alle industrivern følger nasjonale retningslinjer for brannmannskap i kommunene.

Kunstig intelligens

Kunstig intelligens er en banebrytende teknologi som vil gjøre oss i stand til å løse store samfunnsutfordringer. Vi kan ha potensial til å øke produktiviteten og forbedre velferdssamfunnet.

Kunstig intelligens vil også skape nye, hittil ukjente, samfunnsutfordringer. Det er avgjørende viktig at vi har et kritisk blikk på innføring og bruk av kunstig intelligens i norsk arbeidsliv.

Vi kan også ved hjelp av kunstig intelligens ta nye og store steg i den grønne omstillingen. Vi kan, som samfunn, med målrettet bruk av teknologien oppnå store fremskritt innenfor helse, energi, maritime næringer og en lang rekke samfunnsområder. Vi trenger mer kunnskap om KI, dets fordeler og eventuelle farer. Bruken av KI må gjøres innenfor etiske ansvarlige rammer. Det er en risiko for at menneskerettigheter og menneskelig autonomi kan bli krenket ved utvikling og bruk av denne teknologien.

Resirkulering og avfallshåndtering

Økt gjenbruk av ressurser er bra for både miljøet og økonomien. Det handler om å bygge opp et produksjons- og forbrukssystem som tar vare på ressurser, utvikler nye verdikjeder og skaper flere arbeidsplasser. Det bør satses på miljøavtaler med industrien, målrettet produsentansvar, design for gjenbruk, bruk av kompetanse for å utvikle nye løsninger på tvers av næringer og klyngetenkning.

Kunnskap og teknologi er viktige forutsetninger for å finne metoder for å resirkulere restmaterialene og hvordan disse kan anvendes.

Samfunnets ressursbruk må bli mer bærekraftig. Dette innebærer økt kvalitet på varer, lengre levetid og redusert avfall. For å legge til rette for mer sirkulærøkonomi mener forbundet det må vurderes tiltak som kan bidra til blant annet mer gjenbruk, reparasjoner og forlenget levetid på tekstiler.

Norge har antagelig verdens beste retursystem for plastflasker og metallbokser og har opparbeidet en stor kompetanse når det gjelder resirkulering av ulike materialer. Dette gir et godt utgangspunkt for økt mineralgjenvinning ved å videreutvikle innsamlingsordningene fra husholdningene og industrien. Norge har allerede store muligheter til å etablere effektiv batteriresirkulering med bakgrunn i et betydelig eksisterende batterivolum, hvilket gir gode muligheter til å etablere resirkulering og ta tidlige posisjoner på dette marked i kombinasjon med materialprosessering og celleproduksjon kan det gi styrket konkurranseposisjon.

Tiltak for å redusere mengdene farlig avfall bør skje før avfallet oppstår. Avfall fra industrien utgjør en stor andel av de totale mengdene avfall. Dersom det skal oppnås økt materialgjenvinning av avfall er støtte til forskning og innovasjon det viktigste tiltaket. Støtte bør prioriteres og knyttes opp mot satsningen på en sirkulær økonomi.

Forbundet støtter opp om et overordnet mål om at farlig avfall blir samlet inn og får en trygg behandling. Sikker deponering av avfall i Norge er avgjørende for å oppnå dette. En fortsatt uavklart situasjon om deponering av avfall vil i verste fall kunne medføre nedleggelse eller flytting av virksomheter ut av landet.

Europa: Rammebetingelser og rettferdig konkurranse

Forbundet vil ha som hovedprinsipp at klimatiltak må ha en reell positiv klimaeffekt i en global kontekst. Enten direkte gjennom utslippskutt eller mer indirekte gjennom teknologiutvikling.

Ambisiøse klimamål må kombineres med ambisiøse jobbskapingsmål innen områder der vi har fortrinn og kompetanse. Nært samarbeid og aktiv deltakelse i EUs programmer er en forutsetning for at vi skal lykkes med egne ambisjoner innen alle industrielle og verdiskapende satsingsområder.

Forutsigbare rammebetingelser er en nødvendig forutsetning for industriproduksjon i Norge. Det gir grunnlag for langsiktige investeringer og lokalisering av virksomheter i Norge. EØS-avtalen sikrer norske bedrifter tilgang til det europeiske markedet og mest mulig like rammebetingelser med europeiske konkurrenter. Frihandel må være rettferdig og gjøres med respekt for faglige rettigheter og åpenhet. Forbundet Styrke støtter denne avtalen og mener at handlingsrommet i avtalen må benyttes.

Forbundet Styrke støtter EUs karbontoll (CBAM). Den gjør at norske eksportbedrifter får mer rettferdige vilkår. Avgiften sørger for at land der industrien ikke betaler for sine karbonutslipp ikke får en konkurransefordel ved å kunne selge sine produkter billigere på det europeiske markedet. Norsk industriproduksjon skal ikke straffes for å være verdensledende innen klimavennlig produksjon. Eksempelvis må ordningen for CO₂-kompensasjonen sikres og videreføres. Ordningen kompenserer for økte kraftpriser som følge av EUs kvotesystem. CO₂-kompensasjonen er et avgjørende viktig tiltak for å sikre at verdens reneste industri fortsetter å satse og videreutvikles i Norge.

Statlig eierskap og finanspolitikk

Kronekurs og rente påvirker rammebetingelsene for bedriftene våre. Forbundet Styrke jobber for en skatte- og avgiftspolitik som unngår konkurransevridning, inflasjon og høy rente. Forutsigbarhet er essensielt for at Norge skal være et attraktivt investeringsland og politiske beslutninger må ikke gjøre landet mindre attraktivt for næringslivet.

Statlig eierskap har bidratt til store inntekter og kontroll over viktige industrier uten å hemme konkurranse. Staten bør fortsette å eie i strategisk viktige selskaper for å sikre inntekter, nasjonal verdiskaping og kompetanseutvikling. For bedrifter som satser på naturressursforvaltning, industriell utvikling og klimaomstilling er langsiktige og forutsigbare rammebetingelser avgjørende. Staten bør være en langsiktig tilrettelegger og investeringer i forskning og kompetanseutvikling bør knyttes tettere til næringsutviklingen.

En aktiv næringspolitikk krever satsing på næringsrettet forskning og utvikling. Norge har gode forutsetninger for høyteknologisk industri og forskning er viktig for å opprettholde et konkurransedyktig næringsliv som leder an i det grønne skiftet. Et sterkt virkemiddelapparat er nødvendig for å sikre bærekraftig verdiskaping for fremtidige generasjoner.

Vi skal være en pådriver for at ny teknologi og høyteknologisk industri skaper trygge, godt betalte og meningsfylte jobber for våre medlemmer – i hele landet. For å lykkes med dette må Norge ha et virkemiddelapparat og et finansieringssystem som er fremtidsrettet, inkluderende og treffsikkert.

Virkemiddelapparatet må forbedres og videreutvikles slik at det treffer et bredere spekter av aktører – både små og store, etablerte og nye. For at Norge skal være med på den teknologiske framgangen og hevde seg internasjonalt, må støtteordninger og innovasjonsmidler bidra til å utløse potensialet i hele det industrielle økosystemet.

Finansiering må fungere som en katalysator for teknologiutvikling, ikke en flaskehals. Forbundet Styrke mener at offentlig støtte og investeringsmidler må: stimulere til utvikling og implementering av ny teknologi i Norge – ikke bare forskning uten oppskalering og gi forutsigbarhet og langsiktighet, slik at næringslivet tør å satse. Vi trenger et virkemiddelapparat som bygger industriell kapasitet.

Forbundsstyret nedsetter et bredt sammensatt utvalg som skal ivareta det videre arbeidet med Organisasjonsgjennomgangen, Styrke 2.0. Forbundsstyret utarbeider mandat og nedsetter utvalget etter landsmøtet.

Utvalgets hovedoppgave blir å komme med et forslag til struktur på regionsforum som erstatter dagens regioner og forum, herunder økonomi og drift. Dette forslaget legges fram på landsstyret juni 2027.

Det er kommet inn mange forslag fra avdelingene som omhandler det videre arbeidet med organisasjonsgjennomgangen. Forbundsstyret skal ta med seg elementer fra disse forslagene i deres arbeid med mandatet. Følgende forslag videresendes forbundsstyret: 3-112, 3-277, 3-309, 3-401, 3-412, 4-28, 4-99 og 6-471, samt 1003, 1004 og 1047.

